

ALLERGIK GEPATIT: ALLERGIYA VA JIGAR KASALLIKLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK

Sattorova R.R

Davolash ishi 2-bosqich talabasi

Kamalova Dilfuza Adilovna

Central Asian Medical University

“Normal va topografik anatomiya kafedrası” katta o'qituvchisi

Kirish. Jigar organizmning asosiy detoksifikatsiya organi bo'lib, moddalar almashinuvi va immun javoblarda muhim rol o'ynaydi. So'nggi yillarda allergik kasalliklarning ko'payishi kuzatilmoqda, bu esa allergik reaksiyalarning ichki organlarga, jumladan, jigar faoliyatiga ta'sirini o'rganishni dolzarb qiladi. Allergik gepatit — bu allergik reaksiyalar natijasida rivojlanadigan jigar yallig'lanishi bo'lib, uning patogenezi va klinik xususiyatlarini chuqurroq tushunish zarurati mavjud.

Tadqiqot maqsadi: Ushbu tadqiqotning maqsadi allergik gepatitning rivojlanish mexanizmlari, klinik belgilari va diagnostik usullarini aniqlash, shuningdek, allergik reaksiyalarning jigar kasalliklari bilan bog'liqligini o'rganishdan iborat.

Materiallar va usullar: Tadqiqotda 2023-yil yanvaridan 2024-yil yanvarigacha Toshkent shahridagi Respublika Allergologiya Markazi va Respublika Shoshilinch Tibbiy Yordam Markazining Jigar Kasalliklari Bo'limida davolangan 50 nafar bemor ishtirok etdi. Bemorlar quyidagi guruhlariga ajratildi: Asosiy guruh: 30 nafar allergik gepatit tashxisi qo'yilgan bemorlar. Nazorat guruhi: 20 nafar boshqa etiologiyali (virusli, toksik) gepatit bilan og'rikan bemorlar. Tadqiqot davomida quyidagi usullar qo'llanildi: Klinik tekshiruvlar: Bemorlarning umumiy ahvoli, anamnezi va shikoyatlari tahlil qilindi. Laboratoriya tekshiruvlari: Qonning umumiy va biokimyoviy tahlillari, immunoglobulin E (IgE) darajasi, jigar fermentlari (ALT, AST) va bilirubin miqdori o'lchandi. Instrumental tekshiruvlar: Qorin bo'shlig'i ultratovush tekshiruvi (UZI) orqali jigar hajmi va tuzilishi baholandi. Allergik sinamalar: Teriga allergenlar bilan sinamalar o'tkazilib, bemorlarning muayyan allergenlarga sezgirligi aniqlandi.

Tadqiqot natijalari: Klinik Belgilar: Asosiy guruh bemorlarida umumiy holsizlik (90%), ishtahaning pasayishi (85%), o'ng qovurg'a ostida og'riq (80%) va teri qichishishi (75%) kuzatildi. Nazorat guruhida bu belgilar kamroq uchradi. Laboratoriya Natijalari: Asosiy guruhda IgE darajasi sezilarli darajada yuqori bo'lib, o'rtacha 250 IU/ml ni tashkil etdi (norma: <100 IU/ml). Jigar fermentlari (ALT va AST) ham oshgan, mos ravishda o'rtacha 120 U/L va 110 U/L (norma: <40 U/L). Nazorat guruhida esa IgE darajasi normal yoki biroz oshgan, jigar fermentlari esa virusli gepatitga xos darajada yuqori bo'lgan. Instrumental Natijalar: UZI tekshiruvlari asosiy guruh bemorlarida jigarning biroz kattalashganini (hepatomegaliya) va parenximasida diffuz o'zgarishlarni ko'rsatdi. Nazorat guruhida esa virusli gepatitga xos o'zgarishlar aniqlangan. Allergik Sinamalar: Asosiy guruh bemorlarining 70% ida oziq-ovqat, dori-darmon yoki atrof-muhit allergenlariga ijobiy reaksiyalar qayd etildi, bu esa allergik komponentning mavjudligini tasdiqlaydi.

Xulosa: Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, allergik gepatit mustaqil nosologik birlik bo'lib, yuqori IgE darajasi, jigar fermentlarining oshishi va allergenlarga sezgirlilik bilan tavsiflanadi. Allergik reaksiyalar jigarda yallig'lanish jarayonlarini keltirib chiqarishi mumkin, bu esa jigar kasalliklarining rivojlanishiga olib keladi. Shuning uchun, jigar kasalliklarini tashxislash va davolashda allergik komponentni inobatga olish muhimdir. Kelgusida allergik gepatitning patogenezi va optimal davolash usullarini aniqlash bo'yicha qo'shimcha tadqiqotlar o'tkazish zarur.